

Programul De Cooperare
Transfrontalieră
Ungaria-România 2007-2013

Uniunea Europeană
Fondul European de Dezvoltare Regională

www.huro-cbc.eu, www.hungary-romania-cbc.eu

JOINT DEVELOPMENT AND INTEGRATED PROMOTION OF THE RURAL THEMATIC TOURISM

IN THE BIHOR - HAJDU - BIHAR EUROREGION

Două țări, un scop, succes comun!

Departamentul de Geografie, Turism și Amenajarea Teritoriului (DGTAT)
Universitatea din Oradea

Str. Universității nr. 1, 410087, Oradea, Tel/fax: +40 259 408 475, e-mail: iliesdorina@yahoo.com, internet: <http://www.geografie-uoradea.ro/>

Departamentul de Geografie Socială, Dezvoltare și Planificare Regională
Universitatea din Debrecen

H-4032 Debrecen, Egyetem tér 1., e-mail: radicz@delphin.klte.hu, internet: <http://www.unideb.hu/portal/>

Monumente ale naturii

Pietroasa

Platoul Padiș este o depresiune la altitudinea de 1250-1280 m înconjurată de culmi mai ridicate: Măgura Vânătorii, Vf. Răchita, Vf. Rotunda, Biserica Moșului sculptată în calcar și dolomite, cu fenomene carstice remarcabile: 13 ponoare, Cetățile Ponorului, Peștera din Padiș, turbăriile de la Vărășoia, Avenul de la Vărășoia, Peștera din Valea Ponorului, Peștera de la Iezere, Avenul Negru, Avenul Gemănata, Avenul Acoperit și din Lumea Pierdută, Peștera Gemănata, Peștera de la Căput, Ponorul de la Barsa Cohanului, Huda izbucului de la Cetății, Huda seacă de la Izbulul Cetăților, Peștera Mică din Cetățile Ponorului, Avenul de deasupra Cetăților Ponorului, Izbulul din Cetățile Ponorului, Peștera de la Vraniță, Avenul de la Vraniță, complexul carstic din groapa de la Barsa, Huda de sub Cuculeul de Fier (Peștera Neagră), Ghețarul de la Barsa, Peștera de la Zăpodie (Ghețarul de la Zăpodie), Ghețarul de la Focul Viu, Peștera din stevia Lupii, Ghețarul Bortigului, Izbulul Galbenei, Peștera din Cheile Galbenei, Peștera de deasupra Cheilor Galbenei, Ponorul din Valea Luncșoarei, Peștera din Peretele Gardului de Piatră, Avenul de la Așchie, Groapa Ruginoasa, Peștera din Dealul Vârseci, Șura Boghii, Cheile Someșului Cald, Izbulul de la Rădeasa, Cetatea Rădesei, Ponorul de la Rădeasa, Peștera din Cheile Someșului Cald, Peștera de la Căpița, Peștera cu apă din Cheile Someșului Cald, Peștera Vidrei, Peștera de la Alun, Peștera Zmeilor de la Onceasa, Șura Ponorului, Peștera din Valea Firei, Săritoarea Bohodeiului, protejate în Parcul Natural al Apusenilor.

Pe pantele Măgurii Vinete a fost cunoscut până în 1947 cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*). În Cetățile Ponorului a fost semnalată o pasăre rară, fluturașul (*Trichodroma muraria*). Aici specii de plante neobișnuite pentru altitudinea la care se află Cetățile datorită microclimatului creat de pereții cu expoziție nordică: *Aralis alpina*, *Cystopteris montana*, *Dryopteris lonchitis*, *Galium anisophyllum*, *Goodyera repens*, *Hieracium villosum*, *Juniperus intermedia*, *Polygonum viviparum*, *Selaginella selaginoides*, *Sempervivum soboliferum*, *Swertia perennis* var. *alpestris*, *Tozzia alpina*, *Trisetum alpestre* etc. Se întâlnesc și elemente balcanice sau sudice: *Sesleria rigida*, *Festuca montana*, *Aconitum*

anthora, *Kernera saxatilis*, *Potentilla thuringiaca*, *Asperula capitata*, *Edrajanthus graminilolius* var. *kitaibelli* etc., dintre care unele sunt foarte rare în Munții Apuseni.

La Padiș, Poiana Ponor și Poiana Florilor cresc bulbucii de munte (*Trollius europaeus*), specie ocrotită. În zona Pietroasei apare sporadic tisa (*Taxus baccata*), specie relictară, pe cale de dispariție.

Din Peștera Neagră s-a descris o interesantă insectă cavernicolă, *Drimeotus cryophilus*.

Sunt celebre în literatura de specialitate marile numărătoare ale resturilor de *Ursus spelaeus*, *Hyaena*, *Canis*, *Felis*, *Cervus* în stațiuni paleolitice din zonă.

Bibliografie:

Muzeul Țării Crișurilor (1974), *Repertoriul Monumentelor din județul Bihor*, Oradea.

Șerban, M. (1959), *Bazinul endoreic Padiș – Cetățile Ponorului*, în *Ocrotirea Naturii*, No. 4, București.

Bleahu, M. (1964), *Formațiuni periglaciare în carstul din Munții Bihorului*, în *Lucr. Inst. de Speologie*, T. III, București.

Pop, I și colab. (1968), *Aspecte de vegetație de pe Valea Galbenă din bazinul carstic Padiș-Cetățile Ponorului (Munții Apuseni)*, în *Comunicări de botanică*, vol. VII, București.

Ștefan, E. (1971), *Syringa josikaea* Jack. în vestul țării, în *Comunicări de botanică*, vol. XII, București.